

ASPECTE ALE REZISTENȚEI ANTICOMUNISTE ALE ELEVILOR LMK ÎNTRE ANII 1946-1958

Ciobanu Marian-Alexandru
Ionescu Nicolae

Cuvinte cheie: Comunism, anticomunism, mișcarea de rezistență, Iulian Constantin, Organizația „Frățiile de cruce”

Keywords: Communism, Anticommunist, Movements Resistance, Iulian Constantin, the Organization of the “Brotherhoods”

Abstract:

Starting with the year 1948, the communist administration began a savage repression against those who opposed the country's new regime. Hundreds of Romanians were chased, arrested, tortured and thrown in prisons or forced labor camps, with or without a conviction in court. Of these Romanians was one Iulian Constantin, former student of the Mihail Kogalniceanu High-school, born on October 17th 1929 in Vaslui. After he was arrested on February 13th 1958 for the conspiracy against the social order as a student followed a meticulous investigation that ended cruelly and unjust for Iulian Constantin. Having been imprisoned in 1948 for presiding the legionary organization “Brotherhood of the Cross” for a total of seven years, in 1958 he was found guilty of a supposed proposition he made to Zamfiroiu Grigore for clandestinely publishing a charter called “Annunciation”, of contacting ex legionaries after being released from prison and thirdly, of playing a major part in regrouping legionaries. These mentioned facts were not entirely proven but despite this, the Military Prosecutor reached the conclusion that the defendant's activity takes the form of an organization and the Military Court agreed with this presumption. Iulian Constantin was sentenced to 25 years of forced labor and 10 years of civic degradation for the crime of conspiracy against the social order.

După confiscarea puterii politice de către un număr foarte mic de politicieni români, care au acceptat să devină agenți ai intereselor rusești sub masca unui front național democrat condus de comuniști, și după aceea rușinoasă zi când Vișinski¹ a bătut cu pumnul în masă și a trântit ușa încăperii unde fusese primit de Rege, s-a văzut clar intenția Uniunii Sovietice de a transforma țara noastră într-o „gubernie”² a Kremlinului.

„Mișcarea anticomunistă din România derulează o serie de forme de manifestare definite după criterii organizatorice, scopuri, strategii de acțiune, după componența socială, impactul și durata lor, după zonele și spațiile geografice în care ea s-a manifestat. Dacă formă cea mai acută o reprezintă rezistența armată din munți,

¹ Ministrul de externe sovietic între 1949-1953.

² Unitate teritorial-administrativă în vechea Rusie. - Din rus. *guberniia*. Sursa: DEX.

<http://www.cimec.ro> / <http://www.muzeuvaslui.ro>

celelalte forme ale rezistenței se pot contextualiza într-o ierarhie sau gradualitate descendentă. În cadrul acestei gradualități pot fi definite tipologii ale mișcării de rezistență ce sunt conturate atât după formele de manifestare, cât mai ales în funcție de implicările socioculturale în aceste mișcări”³.

Într-un prim palier al tipologiei mișcării anticomuniste se pot plasa cele caracterizate de implicarea civică în acțiuni și manifestări anticomuniste: organizații și grupuri civile care au făcut permanent propagandă anticomunistă, compuse din intelectuali, studenți, elevi, muncitori, țărani. Din acest prim palier a făcut parte și Iulian Constantin, fost elev al liceului Mihail Kogălniceanu, născut la 17 octombrie 1929 în orașul Vaslui. După ce este arestat la data de 13 februarie 1958 pentru crimă de ueltire contra ordinii sociale, deși pentru activitate legionară a mai fost condamnat în 1948 la 7 ani de închisoare, pedeapsă executată în întregime, a urmat o anchetă penală de mare anvergură care s-a terminat foarte crud și nedrept pentru Iulian Constantin, pe atunci student.

Anchetă penală

Interogarea - Reproducerea răspunsurilor lui Iulian Constantin

Rezistența anticomunistă din orașul Vaslui este reprezentată, începând cu anul 1946, de activitatea legionară a lui Iulian Constantin în cadrul organizației “Frățiile de cruce”⁴, a căror membri erau în special elevi și studenți, dar și tineri în general, care erau educați în spiritul național și ortodox. Iulian Constantin, născut la 17 octombrie 1929, în orașul Vaslui, fiul lui Dumitru și Elena, s-a încadrat în organizația legionară “Frățiile de cruce” în anul 1945 pe timpul când era elev la liceul “Mihail Kogălniceanu” din orașul Vaslui. În această organizație a fost recrutat de către Bogos Constantin, pe atunci elev la același liceu dar cu doi ani mai mare. Acesta a deținut funcția de șef al F.D.C. din Vaslui până în anul 1946. Între 1946 și 1947 Iulian Constantin a deținut funcția de șef al organizației, grupul legionar urmând a-și întrerupe activitatea în 1947 datorită arestărilor ce începuseră a se produce. În 1948 Iulian Constantin a fost arestat împreună cu toți membrii grupului. Grupul legionar care a activat împotriva regimului democrat popular în perioada 1945-1947 și era condus de Iulian Constantin număra 17 persoane, toți elevi de liceu.

La început, pe când era simplu membru, acesta a participat la ședințele organizate de Bogos Constantin și a fost educat în spirit legionar. În cadrul acestora, se citeau diferite materiale cu caracter naționalist și religios, aveau loc discuții și se cântau cântece legionare. De asemenea, membrii plăteau o cotizație lunară și au avut loc diferite excursii cu grupul. După ce Bogos Constantin a plecat din Vaslui la Iași, Iulian Constantin a primit de la acesta conducerea grupului legionar, ocupându-se de

³ Doru Radosav, *Forme și tipologii de rezistență anticomunistă* în Ruxandra Cesereanu (coord.), *Comunism și represiune în România: istoria tematică a unui fratricid național*, Editura Polirom, Iași, 2006, p. 83.

⁴ Organizații de tineret ale Mișcării Legionare ce au luat ființă la 8 noiembrie 1923 în închisoarea Văcărești, prin hotărârea lui Corneliu Zelea Codreanu. „Frăția de Cruce este un corp de elită a tinerimii avînd ca scop suprem de a crea buni ostași României de mîine”, spunea Corneliu Codreanu.

întreaga lui activitate. A organizat şedinţele şi s-a ocupat de educarea celorlalţi membri în spirit legionar naţionalist dar şi de recrutarea altor membri în grup.

Din când în când acesta raporta lui Bogos Constantin la Iaşi activitatea grupului F.D.C. şi primea de la acesta noi instrucţiuni de felul cum trebuie să activeze membrii. Însă deşi Iulian Constantin făcea legătură între grupul din Vaslui şi Bogos Constantin din Iaşi, întâlnirile lor nu erau organizate ci mai mult întâmplătoare. În grupul 46 F.D.C. din Vaslui au mai activat următorii: Tirnoveanu Mircea, Rotaru Petre, Dănila Constantin, Dăărăscu Petru, Ovidiu Juverdeanu, Lapteş Mihai şi Gruia Ion, toţi elevii liceului Mihail Kogălniceanu şi toţi arestaţi împreună cu Iulian şi condamnaţi la diferite pedepse.

După ce a fost arestat în 1948, Iulian Constantin a fost judecat în anul 1949 de către Tribunalul Militar Iaşi în deplasare la Suceava pentru activitate legionară şi a fost condamnat la 7 ani de închisoare, pedeapsă executată în întregime. Ca deţinut politic, o perioadă importantă pentru Iulian Constantin a fost între 1951-1953 când a lucrat ca deţinut în colonia Peninsulă. Aici a cunoscut, în afară de legionarii care activaseră cu el în "Frăţiile de Cruce", şi alţi legionari ca Bernea Ernest, fost profesor universitar de Sociologie ce nu era condamnat ci executa o pedeapsă administrativă pentru activitatea sa legionară desfăşurată în timpul guvernării Legionare, şi Dumitrescu Vladimir, fost profesor universitar de Istorie şi director al unui muzeu din Bucureşti ce executa şi el o pedeapsă administrativă pentru activitatea sa legionară desfăşurată până la 23 august 1944.

De asemenea, a mai cunoscut şi alte persoane precum Zamfiroiu Grigore şi Istrateanu însă Iulian Constantin nu era sigur dacă aceştia au făcut parte din organizaţia legionară deşi erau repartizaţi la un loc cu legionarii. Zamfiroiu Grigore fusese prizonier în U.R.S.S. în timpul celui de-al doilea război mondial şi era licenţiat în litere, lucrând cândva ca profesor de Lb. Română.

În urma eliberării sale din închisoare, în 1955, Iulian Constantin se stabileşte la Vaslui. Conform declaraţiilor sale, el se întâlneşte ocazional cu unii foşti membri ai F.D.C. precum Melinte Corneliu (ce avusese o condamnare de 5 ani şi acum lucra la o staţiune S.M.T. din comuna Moara Grecilor), Lapteş Mihai (ce fusese condamnat tot la 5 ani şi lucra acum ca mecanic pe un şantier) şi Darascu Petre (condamnat doar la 2 ani, ce intenţiona să studieze pentru a intra la facultate) dar şi Tirnoveanu Mircea şi Rotaru Petre, amândoi studenţi, însă nu a purtat nici un fel de discuţii cu caracter duşmănos regimului democrat popular cu aceştia. În primăvara anului 1956, întrucât nu i s-a permis să se înscrie la vreuna din facultăţile din Iaşi, Iulian Constantin îi da meditaţii la matematică fiului lui Zamfiroiu Grigore, Margarit, cu intenţia de a putea locui la Zamfiroiu Grigore în perioadă examenului de admitere la Institutul de Construcţii din Bucureşti, ce avea loc în vară. În perioadă când i-a dat meditaţii lui Zamfiroiu Margarit, a mers cu acesta la Iaşi la mitropolie, unde a dat întâmplător peste preotul Braga Roman însă nu a discutat nimic contra regimului democrat popular cu acesta.

Astfel, pe o perioadă de 15 zile în vara anului 1956 el a locuit la Zamfiroiu, iar după ce a fost admis la facultate, s-a mutat la cămin. Printre persoanele pe care le-a cunoscut în această perioadă se număra Atanasiu Puiu, ce a urmat Facultatea de Drept din Bucureşti şi pe timpul războiului fusese pe frontul de est şi căzuse prizonier în

U.R.S.S., internat o perioadă și în Lagărul de prizonieri de la Oranki dar și Zamfirescu Nicolae, fost deținut în colonia Peninsula. În timpul facultății, Iulian Constantin a continuat să-l viziteze pe Zamfiroiu Grigore, la invitația lui sau a copiilor lui, Rodica și Margarit. În aceste vizite a mai cunoscut pe un inginer minier numit Lucuță Traian cu soția, tot ingineră, un medic veterinar pe nume Puiu și un preot Zaharescu. Însă în timpul interogatoriului, Iulian Constantin a negat vehement că ar fi discutat vreo problemă contrarevoluționară sau contra regimului democrat popular cu oricare persoană întâlnită în locuința lui Zamfiroiu Grigore. De asemenea, nu a purtat discuții ideologice pe linie legionară cu nici unul dintre copiii lui Zamfiroiu Grigore⁵. Zamfiroiu Rodica a menționat în interogatoriul ei că a citit o poezie de-a lui Radu Gyr, „Balada Jianu”, împreună cu Iulian Constantin însă această nu avea conținut politic⁶. În facultate, între anii 1957-1958, el a trebuit să ia o atitudine pentru că se făceau alegeri pentru asociațiunii studențești și el fusese în trecut conducător de grupă în facultate. Astfel, Iulian Constantin l-a consultat pe Atanasiu Constantin, singurul cu cunoștințe juridice, să-l sfătuiască ce poziție ar trebui să ia: dacă stă de o parte, vor zice că nu este de acord iar dacă intră vor zice că s-a introdus ca element dușmănos⁷.

Concluzii de învinuire

„Iulian Constantin, a fost arestat la data de 13 februarie 1958, în baza mandatului de arestare nr. 3./I/1958. Susnumitul s-a încadrat în anul 1945 în organizația legionară și activează în „F.D.C.” până în 1948 deținând funcția de șef al grupului U.6-F.D.C. din Vaslui. Pentru activitatea subversivă desfășurată în această perioadă a fost arestat și condamnat în 1949 de către Tribunalul Militar Iași la 7 ani închisoare corecțională pe care a executat-o până în anul 1955 când a fost pus în libertate. În timpul detenției, Iulian Constantin – datorită educației legionaro-fasciste pe care o primise în F.D.C., continuă să desfășoare pe mai departe activitatea legionară. Astfel în penitenciarele unde și-a executat condamnarea, fiind în strânsă legătură cu celelalte elemente legionare, a purtat discuții preamărind trecutul organizației legionare, căutând să mențină moralul legionar al elementelor condamnate.

În continuare, Iulian Constantin – datorită fanatismului legionar de care era stăpânit, devine unul din cei mai activi legionari, inițiind o serie de acțiuni cu caracter legionar. Astfel, împreună cu legionarul Zamfiroiu Grigore inițiază scoaterea unei „reviste legionare” denumită „Buna Vestire”, cu scopul de a propaga printre ceilalți deținuți ideologia legionară și menținerea trează a spiritului legionar. Nereușind să facă acest lucru, ascunde întreg materialul strâns undeva pe șantierul unde lucra în scopul de a-l scoate din colonie prin vreo modalitate și a-l difuza în afară.

Tot Iulian Constantin a fost acela care a propus legionarilor Braga Roman și Zamfiroiu Grigore, în timp ce lucra la turnarea fundației unei clădiri, să se facă o listă cu numele tuturor legionarilor din colonie, care să fie introdusă în fundația clădirii și

⁵ Arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS), fond Iulian Constantin, dos. nr. P12573, f. 28-59.

⁶ *Ibidem*, f. 181.

⁷ *Ibidem*, f. 178.

să constituie o mărturie a legionarilor atunci când regimul democrat ar fi fost schimbat de la conducere, așa cum preconizau ei. Această hârtie cu iscăliturile legionarilor a fost introdusă în fundația respectivă.

În tot timpul cât a lucrat în colonie, Iulian Constantin a purtat discuții dușmănoase la adresa regimului în special cu Zamfiroiu Grigore, a difuzat printre deținuți poeziile legionarului Radu Gyr, a cântat cântece legionare compuse de Zamfiroiu Grigore și alți legionari. De asemeni a purtat discuții cu legionarul Gâdea Petre asupra problemei de-a se răzbuna după ce vor fi eliberați din închisoare și anume atunci când se va declanșa un nou război mondial. Fiind pus în libertate în 1955, se stabilește mai întâi la Vaslui, după care în anul 1956 să vină la București unde reia legăturile legionare cu Zamfiroiu Grigore, care și el se eliberase între timp. După mai multe discuții legionare, primește sarcina de la Zamfiroiu Gr. de a se ocupa cu educarea în spirit legionar a elementelor tinere printre care și a copiilor săi Rodica și Margarit Zamfiroiu. Pentru îndeplinirea acestei misiuni, Iulian Constantin îl ia pe Zamfiroiu Margarit la Vaslui și sub pretextul că îl pregătește pentru examene, îi face cunoștință cu mai mulți legionari printre care: Dărăscu Petre – fost condamnat pentru activitate legionară și cu călugărul legionar Braga Roman de la Iași la care au mers în acest scop.

Întors la București, legionarul Iulian Constantin se stabilește o perioadă de timp la familia Zamfiroiu unde se ocupă intens de educarea legionară a numitei Zamfiroiu Rodica prin diferite discuții pe care le purta cu aceasta despre comportarea legionarilor în detenție, despre citirea poeziilor lui Radu Gyr și explicarea ideilor legionare pe care acesta le trata în versurile respective.

În toamna anului 1956, Iulian Constantin este pus în legătură de către Zamfiroiu Gr. cu legionarul Atanasiu Constantin, fost prefect legionar și fost prizonier în U.R.S.S. pentru că în timpul evenimentelor din Ungaria, Iulian Constantin împreună cu Atanasiu Constantin și Zamfiroiu Gr. preconizând ca și în țara noastră vor avea loc astfel de evenimente contrarevoluționare, stabilesc ca legionarii să acționeze toți odată pentru reușita acțiunilor lor criminale de răsturnare a regimului democrat-popular, în care scop să țină o legătură strânsă între ei până când vor găsi momentul potrivit să acționeze.

În anul 1957, Iulian Constantin are o întâlnire secretă cu Atanasiu Constantin în Grădina Icoanei, unde primește de la acesta misiunea să se încadreze în viața politică din facultate pentru a-și masca trecutul legionar și pentru a acționa mai bine atunci când vor găsi momentul cel mai potrivit, primind instrucțiuni de la Atanasiu Constantin ca până atunci să țină legături subversive cu el și cu alți legionari. Cele mai sus rezultă din recunoașterile lui Iulian Constantin, coroborate cu declarațiile coinculpăților Zamfiroiu Margarit și Zamfiroiu Rodica, precum și declarațiile martorului Braga Roman”⁸.

⁸ Arhiva CNSAS, fond Iulian Constantin, dos. nr. P12573, f. 136-138.

Judecarea de către Tribunalul Militar București

În urma anchetei, Iulian Constantin este învinuit de infracțiunea de uneltire contra ordinii sociale și este trimis în judecată de Tribunalul Militar București. Au depus mărturie următoarele persoane în ceea ce-l privește pe Iulian Constantin:

- Călugărul Braga Roman, care afirmă: „[Iulian Constantin] A venit la Iași cu fiul prof. Zamfiroiu care mi-a adus un pomelnic. Aceasta după ce a ieșit din detenție. Atunci au stat foarte puțin și nu am discutat nimic în legătură cu răzbunarea de care vorbeau ei în detenție. În colonie am discutat problema răzbunării cu Iulian. Nu am discutat despre activitatea legionară cu Iulian Constantin [după ce a ieșit din închisoare]”⁹.

- Zamfiroiu Grigore, care afirmă: „În timpul detenției, am purtat discuțiuni cu Iulian Constantin. Am vrut să facem un hrisov de bună vestire. Scopul revistei era ca să iertăm pentru cele ce le sufeream. Revista vroiam s-o scoatem pentru elementele din colonii. [...] Revista era oponenta spiritului revanșard. Am compus poezii unele dintre ele având și fond legionar. Iulian Constantin a citit unele poezii. [...] Iulian l-a pregătit [pe fiul meu] pentru facultate, nu pentru legionarism”¹⁰.

Pe data de 31 oct. 1958, avocatul Lisievici Emilian, pentru Iulian Constantin, solicită un probatoriu cu doi martori în apărare pentru a dovedi că acesta nu a participat la discuțiuni dușmănoase în casa lui Zamfiroiu Grigore și că nu i se poate pune în sarcina o acțiune de grup. Pentru aceasta, propune doi martori, pe Atanasiu Constantin și în circumstanțiere solicita audierea martorului prof. Bigu Gheorghe, domiciliat în Câmpulung Moldovenesc¹¹. Procurorul militar – cpt. just. Trocan Alexandru – analizând probele solicitate de apărare, arată instanței că „aceste probe nu sunt concludente, nu tind în a dovedi material nevinovăția inculpatului, nici chiar atenuarea vinovăției. În ceea ce privește audierea ca martor a lui Atanasiu Constantin, acuzarea arată ca acesta este unul din capii organizației subversive și figurează în altă cauză, pendinte de Tribunalul Militar al Regiunii a II-a Militară, care s-a judecat pe data de 29 și 30 oct. 1958.

De altfel, acesta are depoziție în calitate de martor în acest dosar, depoziție ce i s-a luat cu ocazia anchetei preliminare, astfel încât, nu vede ce alte fapte noi ar putea să dovedească cu audierea lui în ședința publică. Procurorul militar solicită instanței respingerea tuturor probatoriilor cerute de apărare care nu au drept scop decât tergiversarea judecării cauzei, ele nefiind concludente și Tribunalul cade de acord și respinge toate probatoriile formulate de către apărare ca fiind neconcludente”¹².

Avocatul Lisievici, pentru inculpatul Iulian Constantin arată că „în concluziunile de învinuire i se reține acestuia trei fapte și anume: activitatea inculpatului în închisoare, adică propunerea făcută numitului Zamfiroiu Grigore pentru apariția clandestină în colonia de muncă a unui hrisov denumit “Buna Vestire” care avea drept scop încurajarea deținuților politici din colonie și ridicarea moralului acestora în speranța că va sosi timpul când legionarii vor prelua puterea în stat și vor

⁹ *Ibidem*, f. 196.

¹⁰ *Ibidem*, f. 198.

¹¹ *Ibidem*, f. 207-208.

¹² *Arhiva CNSAS*, fond Iulian Constantin, dos. nr. P12573, f. 211.

pedepsi pe cei care i-au băgat în închisoare, și că a inițiat punerea la fundația unei clădiri ce o construiau, a unui hrisov în care să fie trecut numele tuturor deținuților politici ce au contribuit la ridicarea acestei construcții. A doua faptă ce i se pune în sarcina este că, după eliberarea sa din închisoare, a luat legătura cu foștii legionari, cum este cazul lui Zamfiroiu Grigore, Udrioiu Constantin, Vasilescu Paul și Braga Roman și a treia faptă, concluziunile de învinuire îl arată ca un factor principal în activitatea de regrupare a legionarilor, activitate pe care a dus-o împreună cu Zamfiroiu Grigore și Atanasiu Constantin, precum și operă de educație legionară ce o dădea altor elemente tinere, cum era în cazul numitei Zamfiroiu Rodica și Zamfiroiu Margarit, pe care tatăl lor îi încredințase acestuia sub masca pregătirii lor intelectuale, în vederea acestui scop.

Faptele reținute au fost dovedite atât cu recunoașterile parțiale ale inculpaților, cât și cu arătările martorilor audiați în cauză. Recunoaște de asemeni că inculpatul Iulian Constantin nu a putut nega că a citit la Zamfiroiu Rodica poeziile scrise de poeții legionari Radu Gyr și Nichifor Crainic și că i-a dictat acesteia câteva din poeziile legionare pe care le învășase în închisoare. Activitatea inculpatului însă nu poate să îmbrace forma unei organizații constituite, așa cum cer prevederile art. 209 pct.1 c.p., ci această activitate îmbracă haina juridică a dispozițiilor art. 209 pct. 2 lit. a c.p., pentru care cere schimbarea calificării în această încadrare și solicită instanței o pedeapsă cu posibilități reale de reeducare”¹³.

Procurorul militar în replică asupra cererilor de schimbarea calificării formulate de apărare pentru toți inculpații învederează instanței că nu se poate spune să nu existe un dol¹⁴ special cerut de latura obiectivă a infracțiunii de uneltire contra ordinii sociale, întrucât toți inculpații au dus o activitate susținută și au lucrat în cadrul organizației, bineînțeles, în sistemul lanț pentru a se cunoaște cât mai puțin și pentru ca în caz de depistare din partea organelor de stat, să nu poată fi chemați la răspundere cât mai mulți dintre ei, ci din contră, cei rămași liberi să poată a-și duce activitatea mai departe. Tribunalul militar amâna pronunțarea pentru dată de 6 nov., și ulterior 10 nov. 1958.

Astfel, pe data de 10 noiembrie Tribunalul Militar București hotărăște, cu unanimitate de voturi, condamnarea lui Iulian Constantin la 25 (douăzeci și cinci) ani de muncă silnică și 10 (zece) ani degradare civică pentru crima de uneltire contra ordinii sociale. Se dispune confiscarea totală a averii condamnatului. I se compută detenția preventivă de la 13 feb. 1958 și îl obliga la plată a 1000 lei cheltuieli de judecată¹⁵.

„Începând cu anul 1948, guvernul comunist a declanșat o sălbatică represiune împotriva celor care se opuneau bolșevizării țării. Sute de mii de români au fost urmăriți, arestați, torturați și aruncați în temnițe sau lagăre de muncă forțată, cu sau fără condamnare în justiție. Motivele persecuțiilor erau foarte diverse, de la alcătuirea unor organizații anticomuniste clandestine, răspândirea de manifeste, refuzul de a se

¹³ *Ibidem*, f. 212-213.

¹⁴ Orice manoperă frauduloasă, orice mijloc viclean întrebuintat pentru a înșela pe cineva cu ocazia încheierii unui act juridic. Sursă: Drept Civil.

¹⁵ *Arhiva CNSAS*, fond Iulian Constantin, dos. nr. P12573, f. 230.

înscrie în colectivă, sau colportare de „zvonuri” împotriva regimului, până la acte de sabotaj în economie sau luptă cu armă în mână în munți”¹⁶. Astfel, arestarea și condamnarea lui Iulian Constantin au fost specifice regimului comunist și anume incredibil de injuste. Din momentul în care Iulian Constantin, un fost deținut politic, a pășit în acel interogatoriu în 1958, procesul era ca și încheiat. Tot ce a urmat a fost doar o formalitate, lucru dovedit de faptul că Tribunalul Militar București a ignorat vehement oricare încercare de apărare a inculpaților și că s-a bazat pe concluzia fabricată și total ficțională a Procurorului. „Important este să spunem numai ce știm sigur, nu este nevoie să strecurăm... să hiperbolizăm. Faptele noastre sunt oricum destule ca să facă o istorie”¹⁷.

Bibliografie

- Arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS), *fond Iulian Constantin*, dos. nr. P12573.
- Cicerone, Ionițoiu, 1993, *Rezistența anticomunistă din munții României, 1946 – 1958*, Ediția a II-a, revizuită și completată, *Gîndirea Românească*, 140 p.
- Cesereanu, Ruxandra (coord.), 2006, *Comunism și represiune în România: istoria tematică a unui fratricid național*, Iasi, Editura Polirom, 300 p.
- Boldur-Lătescu, Gheorghe, *Rezistența anticomunistă - o permanență românească a anilor 1945 - 1989*, *România Liberă* 2008.

---

¹⁶ Gheorghe Boldur-Lătescu, *Rezistența anticomunistă - o permanență românească a anilor 1945 - 1989*, Articol, *România Liberă*, 2008.

¹⁷ *Povestea Elisabetei Rizea din Nucșoara. Mărturia lui Cornel Drăgoi. Culese și editate de Irina Nicolau și Theodor Nișu*, București, Editura Humanitas, 1993, p. 108.